

**V Spišskej bude
magnetická
rezonancia**

str. 3

**Novovešťanka
je nevestou roka
2014!**

str. 4

**Hokejisti do extra-
ligy nepostúpili, no
sezóna im vyšla...**

str. 8

Spišský

PATRIOT

NOVINY PRE NOVOVEŠŤANOV TELOM AJ DUŠOU

1 apríl 2015

RASŤO JAVORSKÝ: CHCEM OŽIVIŤ CENTRUM A HĽADÁM SPOLOČNÚ REČ

Predseda Spoločného klubu v našom mestskom zastupiteľstve a poslanec Košického samosprávneho kraja nezaháľa. Práve naopak. Ako tvrdí, byť zvolený je len začiatok, teraz musí ukázať, či si dôveru ľudí zaslúži. Spolu s kolegami, mestskými poslancami, už majú za sebou prvých 100 dní. Aj to je dôvod na prvé hodnotenie ich spoločnej práce a predstavenie niekoľkých dobrých nápadov, ktoré chce Rasťo s priateľmi v meste realizovať.

Náš rozhovor sme začali témou oživenia centra mesta. „Vždy som sa rád stretával s ľuďmi z nášho mesta. A teraz, ako poslanec, to robím ešte častejšie. Najviac mi dávajú rozhovory s členmi tradičných spišskonovoveských rodín. Už skôr som si uvedomil, že sa v ich rozprávaniach stále častejšie objavuje jeden moment - obchodné centrá a nezamestnanosť nenápadne vyháňajú život z centra mesta. Priznám sa, že to cítim podobne.“ Vysvetľuje Rasťo svoje pohľadky k aktivitám, do

ktorých sa chce aj s priateľmi pustiť. „Rozhodli sme sa, že skúsime drobnými akciami opätovne oživiť naše námestie. Chceme oprášiť super nápad, ktorý sme zaregistrovali počas volebnej kampane, a to in-line kor-

Nemyslím si, že viem, všetko najlepšie a preto sme otvorení aj nápadom iných ľudí.

čuľovanie na Letnej ulici. Viem si predstaviť, že by sa stal pravidelnou súčasťou života počas celej letnej sezóny. Samozrejme, že hovorím o víkendových dňoch. Ďalej sa plánujeme

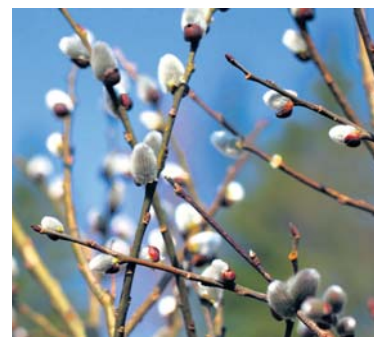
zamerať na Kostolné nádvorie - ten krásny park pred farským kostolom. Tam chceme začať organizovať neďelné piknikové posedenia rodín. Okrem nich by tam mohli fungovať mladí umelci, fitness tréneri, prípad-

ne remeselníci. Dôležité je, aby to nebolo organizované, ale spontánne. Páči sa mi predstava, že sa tam budú stretávať a spoznávať dospelí aj deti a všetko v príjemnej atmosfére.“ Naj-

prv ale urobia brigádu. Dobrovoľníci prídu vyčistiť park a s ním aj niekoľko „dufartov“ smerujúcich do centra mesta. A ďalším aktivitám sa nebránia: „Nemyslím si, že viem, všetko najlepšie a preto sme otvorení aj nápadom iných ľudí. Ak s takými prídu, určite im budeme chcieť pomôcť organizačne a, v rámci možností, aj finančne.“

Od námestia sme sa po chvíli dostali aj k politike. Nové mestské zastupiteľstvo v Spišskej Novej Vsi už má za

pokračovanie na str. 2

editoriál

Len nedávno sme pod vianočné stromčeky ukladali darčeky a už je tu Veľká Noc. Sviatky s nezameniteľnou atmosférou a zvykmi. Pre veriacich sú to najväčšie sviatky v roku. Aj tým ostatným dávajú nielen deň voľna navyše, ale aj príležitosť na stretnutie s rodinou a priateľmi. Aspoň na okamih vypnúť pracovný kolotoč a viac sa venovať tým, na ktorých nám často nezostáva dost' času.

Skončí sa obdobie pôstu a pre mnohých sa začína čas obžerstva. Šunku, chren a vajička si nedá snáď iba dr. Bukovský. A ja verím, že vám svojimi radami, ako chrúmať na veľkonočnú nedeľu zeler s pohánkovou kašou, sviatky nepokazí. Svoje si počas sviatočných dní nemá užiť iba telo. Nemali by sme zabudnúť ani na dušu. Alebo svedomie, proste niečo, čo je našim vnútorným morálnym kompasom.

Veľkú Noc určite milujú majitelia super a hypermarketov. Ešte nám vonku husto snežilo a v regáloch už čokoládových anjelov a betlehemov vystriedali vajička a korbáče. A môžeme si byť istí, že po sviatkoch sa tam objavia veci, ktoré sa hodia na letnú dovolenku. Tito obchodníci vedia, ako vytiahnuť peniaze z našich peňaženiek. Našou jedinou šancou je držať sa pravidiel, že kupujeme rozumom a nie očami, alebo žalúdkom.

A na záver chcem všetkým Novovešťanom popriať, aby sa dokázali vyhnúť jarnej únave, úspešne zvládli jarne upratovanie, ale hlavne, aby si užili sviatočné dni bez stresu a hádok. Tie totiž náš život skracujú a existuje, našťastie, dostatok dôvodov na to, aby sme žili čo najdlhšie. -leb-

šuškanda

Jarné zrážky a topenie snehu občas prinesú na Slovensko záplavy. Inú záplavu prednádavnom poslal do krajiny pod Tatrami Brusel.

380 miliónov eur na programy podporujúce rómsku komunitu. Za roky členstva v Európskej únii už takto zamerané balíky prekročili úroveň miliardy eur. Po štvrtstoročí by už niekto mohol konečne vyhodnotiť ich efektívnosť. My, Spišiaci, sme toho veľa nepotrebovali. *pokračovanie na str. 2*

dokončenie zo str. 1

sebou „skúšobných“ 100 dní a tak je čas na prvé krátke hodnotenie. Takto ich vidí predseda Spoločného klubu poslancov: „V prvom rade chcem povedať, že v plnej miere rešpektujem výsledky voľieb a silu, ktorú Smer SD v meste získal. V druhom rade by som bol rád, keby okrem sily zobrali na seba aj rovnakú mieru zodpovednosti za smerovanie Spišskej Novej Vsi. Za to, ako sa v ňom Novovešťanom žije. My v Spoločnom klube sa k svojmu dielu zodpovednosti hlásime. Aj preto sa snažíme na zastupiteľstvách dávať nie politické návrhy, ale také, ktoré môžu vylepšiť život v meste. A musím povedať, že sú často prijímané aj väčšinou. Oceňujem aj prístup primátora, ktorý, rovnako ako my, nechce politikárčenie, ale konštruktívny dialóg. Ak budeme všetci ťahať za jeden povraz, máme šancu posunúť sa dopredu. V opačnom prípade len minieme veľa energie na škriepky a zvady. Ako zástupca Spoločného klubu hovorím, že sme prišli s ponukou spolupráce a verím, že ju Koaličný klub aj primátor mesta prijímú. Myslím si, že aj my máme kvalitných

ľudí, ktorých schopnosti a skúsenosti môžu pomáhať. A práve oni sú našou ponukou. Verím, že aj druhá strana ponuku prijme. A čo sa týka práce poslancov, je vidieť rozdiel medzi nováčikmi a ich skúsenejšími kolegami. Menej skúseností ešte občas prináša prírýchle a nedomyšlené vyhlásenia a návrhy, ktoré niekedy zbytočne vyvolajú napätie. Ale verím, že hrany sa časom obrúsia - v prospech spolupráce.“

A ponuku k spolupráci dáva poslanec Rastislav Javorský svojim kolegom z vládneho Smeru SD aj v Spišskom Patriote: „Bol by som rád, ak by využili ponúkajúny priestor na prezentáciu svojej práce. Túto možnosť im opakovane dávame a keďže sú to ľudia, ktorí už niečo v živote dokázali, zostáva na nich, či našu otvorenú ruku prijímú, ale ju odvrhnú. My sme za spoluprácu v prospech celého mesta. Viete, Patriot sa bude trochu meniť navonok a možno aj vnútri. Ale hlavná myšlienka zostáva: Chceme byť novinami o Spišiakoch pre Spišiakov. A budem šťastný, ak nám budú ešte viac písať aj naši čitatelia. Ich listy, bez akýchkoľvek zásahov, chceme uverejňovať.“ -le-

Šuška... dokončenie zo str. 1

hli. Akurát splnomocnencom vlády pre rómske komunity sa stal Levočan Peter Pollák. Iba promile obyvateľov osád sa dostane k dobrej práci a úspešne sa začlení do normálneho života spoločnosti. Od príchodu demokracie až dodnes platí, že väčšina Rómov, alebo Cigánov, ako sa sami radi nazývajú, žije v podmienkach pripomínajúcich stredovek a s návykmi, ktoré pripomínajú pravek. A to všetko v sociálnej starostlivosti 21. storočia. Konflikt sa musí, logicky, objaviť. A aj sa pravidelne objavuje. Kriminalita, likvidácia lesov, vytváranie čiernych skládok, absencia vzdelávania, či práca na čierno - to sú len tie najčastejšie výčitky smerujúce k obyvateľom osád. A nič na tom nezmenili ani euromilióny na programy a projekty, ktorých cieľom bolo začleňovanie rómskej komunity do spoločnosti. Tie sa často rozplynuli v rôznych občianskych združeniach organizujúcich semináre, workshopy a kdečo iné s cieľmi, ktoré sa zatiaľ ani len nezačali naplňovať.

Pesnička, obohraná ako kedysi Žbirkov Biely kvet, všetkých presviedča, že Rómovia potrebujú vzdelanie, bývanie a prácu. A tak im v pravidelných intervaloch stavíme nové domy, nútime chodiť do škôl, kde sedia len preto, že by im v opačnom prípade siahli na sociálne dávky a do práce sa, aspoň tí schopnejší, naučili chodiť za hranice Slovenska.

Všetka česť tým Rómom, ktorí sa dokázali úspešne začleniť do spoločnosti. A chápem, že nechcú byť hádzaní do jedného vreca s ostatnými. Mal som možnosť navštíviť obyvateľov tých najchudobnejších chatrčí, ale aj obyvateľov osád s príjmami vysoko nad slovenský štandard. Jedno majú spoločné: za všetko zlé vinia gádžov a vytvárajú si komunitu, ktorú ani nechcú opustiť. A určite ich nepresvedčí ani ďalších 380 miliónov eur. Tie, podľa mňa, Európska únia aj tak posielala iba preto, aby slovenskí Rómovia zostali tam, kde sú a nestotovali po celej Európe.

V SPIŠSKEJ BUDE MAGNETICKÁ REZONANCIA

Pacienti pozor! Od začiatku mája bude konečne magnetická rezonancia aj v našej novoveskej nemocnici.

Výrazne sa tak skráti čakacie doby na vyšetrenie a nebudete musieť cestovať za magnetickou rezonanciou do vzdialeného Popradu, Prešova, či Košíc. „Už dvakrát som absolvovala vyšetrenie na magnetickej rezonancii. Raz som musela cestovať do Košíc, druhýkrát do Popradu. Na rad som sa dostala po dvoch a troch mesiacoch čakania, čo je pri vážnom zdravotnom probléme strašné. Veľmi sa teším, že ďalšia rezonancia v regióne ten dlhoočasný čas na vyšetrenie skráti,“ povedala nám Novovešťanka Mária.

Moderným prístrojom magnetickej rezonancie v Spišskej neušetrite len čas a peniaze. Vedenie nemocnice a zdravotníci si od magnetickej rezonancie sľubujú najmä skoré diagnostikovanie ochorení. „Nové diagnostické možnosti privítajú najmä pacienti s poruchami pohybového aparátu a nervového systému. Zariadenie je vhodné na detailné zobrazenie mäkkých častí, akými sú kĺby, väzy a chrupavky, respektíve mozog a miecha.

Veľa si sľubujeme aj od zlepšenia diagnostiky nádorových ochorení, keďže magnetickej rezonancie dokáže zachytiť nádory a metastázy vo veľmi ranom štádiu,“ zdôraznil MUDr. Anton Hanušin, riaditeľ nemocnice Svet zdravia Spišská Nová Ves. „Ambíciou nemocnice Svet zdravia je ponúknuť na Slovensku bezkonkurenčne

krátke čakacie lehoty, ktoré by sa mali rátať iba na dni,“ ubezpečil hovorca spoločnosti Svet zdravia, Tomáš Kráľ. Magnetickej rezonancie vážiacej 6 ton do budovy nemocnice umiestnili za pomoci žeriavu. Keďže neprešla žiadnymi vchodovými dverami, v zadnej časti nemocnice museli česť steny

vybúrať. Podľa našich informácií bude umiestnená, spolu s ďalšími diagnostickými zariadeniami na najnižšom poschodí nemocnice. Tá, vďaka svojej polohe, pripomína filmovú nemocnicu na okraji mesta. Niekoľko posledných investícií ale naznačuje, že by nemala byť na okraji záujmu.

-sim-

predstavujeme poslancov

Jeden zo zelenáčov v spišskonovoveskom mestskom zastupiteľstve. Mladý muž reprezentujúci novú generáciu našich politikov a tým pádom aj perspektívu a budúcnosť. Povoláním učiteľ, politicky nezaťažený mladý muž - taká je krátka charakteristika Andreja Cpinu.

ANDREJ CPIN

Svoje rozhodnutie kandidovať na poslanca odôvodňuje takto: „Ako dobrovoľník som sa zúčastnil viacerých kampaní, preto som vždy so záujmom sledoval kandidátov vo volebnom zápase. S myšlienkou, že aj ja raz budem kandidát

som sa teda pohrával, ale definitívne som sa do toho pustil po rozhovore s Rastom Javorským, ktorý mi predstavil víziu a ja som si ju osvojil. Prijal som za svoje, že mladí ľudia potrebujú miesto a priestor. Že je dobré, ak chceme niečo zmeniť, musíme pre to niečo urobiť. Keďže som tímový hráč, rozhodol som sa všetko úsilie venovať úspechu našej koalície a v kútiku srdca som dúfal, že uspejem aj ja.“ Andrej získava poslanecské ostrohy. Vie, že nemôže rozumieť všetkému, preto si určil priority, ktorým sa chce venovať ako volený zástupca Novovešťanov: „Sú mi blízke aktivity v oblasti športu, kultúry, čistota a poriadok mesta, parkov a tiež sociálna oblasť, dobrovoľnícke aktivity, ktorými konkrétne môžeme pre-

javiť svoj cit k mestu, okoliu, ku komunite. Je to dobrý spôsob urobiť dobro pre dobro. Zaujímam sa nekonečný príbeh so psíčkami a ich potrebami. Chcem pomôcť pri hľadaní riešenia, ktoré by bolo čo najmenej „bolestné“ pre všetkých.“ Poslanec - nováčik vidí mesto pohľadom mladej generácie. Teší sa z toho dobrého a rozmýšľa, ako vylepšiť to menej dobré. Hovorí: Naše mesto je krásne, s bohatou históriou, nádhernou prírodou v okolí. Máme extraligové športy, pekné športoviská, a silný je aj lokálpatriotizmus - veď my sme Spišiaci. Mrzí ma, že veľa mladých ľudí odchádza za prácou, máme málo investorov, ktorí sa sem ani nehnú. Centrum mesta je našou pýchou, ale bočné uličky- vstupy do centra mesta sú

dost' zanedbávané.“ Skupina nových, mladých poslancov sa od starých harcovníkov môže kdečo naučiť. Na druhej strane môže priniesť nový vietor a ako mladé šťuky v rybníku popreháňať starých kaprov, pokojne si ležiacich na bahnitom dne. A je úplne jedno z akej strany prichádzajú. Dôležité je, či prinesú. Hru na stránke trička nechce zažívať ani Andrej Cpin: „Na komunálnej úrovni je to oveľa viac možné ako na celoslovenskej. Ide predsa, v prvom rade, o mesto a nie o stranu, ale stále je to aj politika, v ktorej ľudia často pozerajú na svoje záujmy. Spolupráca je vždy možná, len je potrebná ochota vidieť druhého človeka nie ako protivníka, ale ako Novovešťana.“

-le-

ako prešla Miša históriou Spiša

Keď sa niekedy v polovici mesiaca ku nám presunula tlakový výš od východu a urobilo sa viacero pekných slnečných dní, navrhla mi Miša, aby sme sa išli potúlať históriou Spiša niekde vonku, kde nás ohreje jarné marcové slnko. A tak sme sa vydali tento krát za históriou baníckou a prešli sme

Z HNILČÍKA NA RÁZTOKY

Hneď na úvod treba pripomenúť, že vedie tadiaľto i zelená turistická trasa do sedla Grajnár a našou pôvodnou myšlienkou bolo, že až tam dôjdeme, ale túto ideu nám „prekazil“ náš spoločník a sprievodca, pán Jančura. Ako? Nuž jednoducho. Jeho rozprávanie o vskutku bohatej a hlavne zaujímavej baníckej histórii Hnilčika a okolia zabralo toľko času, že na výstup pod vyše tisíc metrový Javor nakoniec jednoducho neostal čas.

Naše putovanie preslnenou, ale napriek tomu chladnou Ráztockou dolinou sme začali, ešte pred lyžiarskym svahom Mraznice, v malom múzeu baníctva, kde sú vystavené mnohé fragmenty z baníckeho remesla, ale aj všakovaké predmety, ktoré kedysi ľudia na dedine používali i využívali. A povieť vám, na rozdiel od nás to boli skutoční šikovníci. Mňa osobne ešte zaujali aj krásne fotografie z podzemia, od Ing. M. Greisela, ktoré lemovali cestu do poschodia tejto pozoruhodnej drevenej budovy.

Po asfaltovej ceste, smerom hore kopcom na juh kráčame potom do baníckej osady Ráztoky. Cestou nám pán Jančura objasňuje históriu baníctva v tejto lokalite. Tá siaha až do predkolonizačných čias, keď sa tu ruda dobývala povrchovo a na mnohých miestach. Neskôr sa železodobývanie presunulo do vnútra svahov, kde ťažili vo viacerých štôlniach a šachtách najprv najmä medenú, neskôr aj železnú rudu. Svedčia o tom vchody do baní a hneď prvá, ktorú cestou nachádzame zaujme svojou výstužou, ktorá je, namôjveru postavená len z kameňov a vytvára akýsi gotický oblúk a hlavne, čuduj sa svete, drží nad sebou (bez použitia malty, či betónu) celý svah.

Od nadmorskej výšky 650 metrov vystupujeme vyššie a prichádzame do osady Ráztoky, kde sa dodnes zachoval areál prevádzkových, obytných a aj spoločenských objektov (okrem iného aj rozpadávajúce sa

kasíno). Zamestnanci baní tu využívali jednoposchodové zrubové domy s ôsmymi bytmi, boli tu aj krčma, obchody a kaviareň. (Čo mi len tak mimochodom silne pripomína súčasnosť - víťanie Gothardského tunela vo Švajčiarsku, kde majú robotníci k dispozícii obchod, telocvičňu, posilňovňu, bazén, wellnes, saunu, hračie automaty, ba i malý bordel). Dnes tu stojí pekne zrenovovaná klopkačka, ako penzión, kde sa možno po ceste dolinou občerstviť. Pri pohľade na tieto stavby ma už pomaly ani neudivuje, že vyťažená ruda sa vyvážala z Ráztokov, do pražiarne rudy v Markušovciach vyše 18 kilometrov dlhou železničnou, ktorá prekonala viacero údolí a vrchov a bola ťahaná parnými

lokomotívami. A kto týmto krajom cez Bindt, Trepáčku, Zadnú a Markušovskú dolinu prešiel, vie pred čím snímam klobúk.

Naše putovanie náučným banským chodníkom končí pri vrchnej štôlni, ktorá bola postavená tak trochu bokom od ostatných, lebo slúžila, ako sklad na výbušniny, ktorými sa tu, na niektorých miestach až 25 metrov silné rudné žily i za pomoci pneumatických víťacích kladív, dobývali. Dnes je možné do šachty vstúpiť a jej prehliadka ukazuje návštevníkom, ako tento podzemný svet v minulosti vyzeral. A len pre zaujímavosť pripomeniem, že za časov najväčšej baníckej slávy sa tu vyťažilo ročne až 100 000 ton rudy a spoločnosti (či už Rakúsko-uhorské, Vítkovické, alebo Hornosliezke) odtiaľ vyviezli do cudziny 300 ton medenej rudy.

A i tieto čísla určite veľa hovoria o slávnej baníckej tradícii tohto regiónu, o technickej vyspelosti inžinierov a poctivej tvrdej práci tunajších baníkov. A že to nebola márna prechádzka vidím aj na moje priateľke Miši, ktorá sedí zamyslená pri káve v penzióne Klopkačka a zohrieva svoje uzimené telo, lebo hoci to vyzeralo na pekný jarný deň, v doline Ráztokov bola už síce slnečná, ale ešte premrznutá jar.

Michal Buza starší

fotoreportáž: JAR PRIŠLA

Konvalinka

Kosatec

Narcis

Pečeňovník

Prvosienka

Tulipán

Veternica

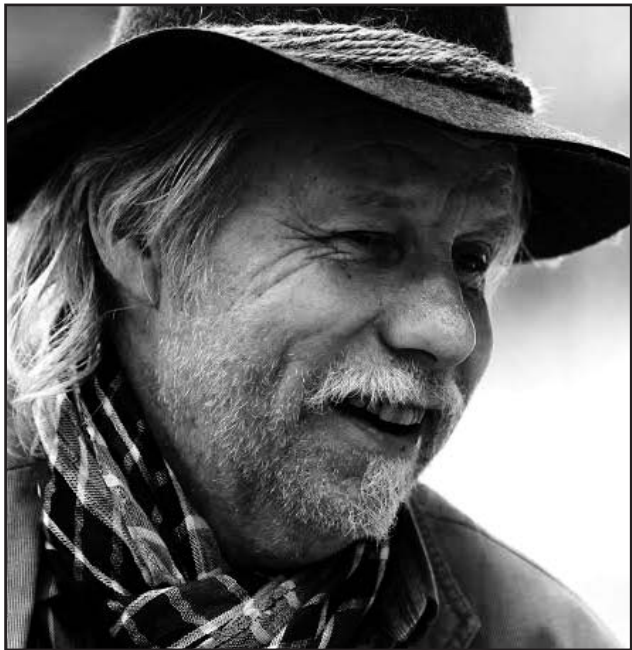

Záružlie

spomienky na „starú“ Spišskú Novú Ves: VÝKRIK Z PRIEPASTI ČASU

Ani sa mi veriť nechce, že obraz na pištiace devy, zmáčané prúdmi vody z vedier podgurážených mládencov, na pozadí s bielymi končiarimi Tatier, začal vlastne kdesi úplne inde, na kopci vysušenej Golgoty, kde umierajúci Ježiš, pribitý na kríži obrátil hlavu k oblohe s jednoduchou, ale vcelku logickou otázkou: „Elli, elli, lama sabahtání?“ Ešte, že ho nebesia vyslyšali a tak sa pôvodne krutý príbeh Božieho syna skončil nakoniec, rovnako ako väčšina amerických filmov, happyendom.

Ido malebnej krajiny Spiša prichádzala, ako ozvena tejto, temer dvetisíc ročnej story, vždy koncom marca, alebo na začiatku apríla Veľká noc. Slnko sa čoraz silnejšie opieralo o špinavé vyplazené jazyky umierajúceho snehu, na južných svahoch

pod Blaumontom, alebo na ešte sivých lúčach Rittenbergu začali kvitnúť panensky čistobiele snežienky a malé modré pečevoníky a starší muži kráčali touto jarnou krajinou, s rýľom na pleci, aby vykopali čerstvý chren a mohli sa ho potom po nastrúha-

ní zhlboka nadýchnuť. Lebo nič účinnejšie nevyčistí nosné dutiny a nič lepšie neuvoľní z hlavy spomienky na tradičné, dnes už temer, v pôvodnom znení zabudnuté, Veľkonočné sviatky. Ich predzvesťou bolo, keď sa ženy navliekli do pracovného a videli ste ich, ako s okenou a novínovým papierom pucujú okná a politúrou leštia už aj tak dosť vyblýskané skrinky obývacích stien, lebo všetci chceli, aby aj do ich príbytkov vtrhla cez rozžiarené okná roztancovaná jarná nálada.

V pondelok ráno sme vstávali zavčasu, potichu sme vyliezli z postelí, lebo príprava nástrojov na oblievačku bola dôležitá a vyžadovala si logistickú prípravu, lebo inak sa polievali malé dievčatká, inak naše rovesníčky a samostatnou kapitolou bolo voňavkovanie domácich paní. Zásadne sa neraňajkovalo, lebo odmietnuť pohostenie na návšteve sa rovnalo sebevražde a všade, kde ste prišli vás už čakali s plným stolom, na ktorom nesmela chý-

bať tradičná šunka, bieložlté vajcia, syrová hrudka a chren a na pozadí nástupená ženská enkláva domácnosti.

Osobitnou súčasťou výbavy boli aj alkoholy od výmyslu sveta, ale v podstate sa delili do troch skupín: pálenky, vína a pívá. Nebolo nič horšieho, ako skúšať tieto variácie, kombinácie a permutácie, lebo dopracovať sa k nejakému resumé bolo ťažké, ako naša matika na esvéeške a niekedy sa stávalo, že si kúpač výsledok, aj keď veľmi chcel, jednoducho nezapamätal. A aj to bola jedna z príčin, prečo sa chodilo na oblievačku v skupine a bolo že to potom veselosti, keď vám niekto vyrozprával, čo ste tam, či onam vyviedli a kde by ste sa nemali aspoň mesiac ukazovať.

Súčasťou prípravy na výjazd bolo aj slušné oblečenie, ktoré ale z návštevy na návštevu strácalo svoj lesk a dôležité bolo vrátiť sa domov kompletne, aby ste potom nemuseli vyvolávať, či ste niekde „náhodou“ nene-

chali sako, neodviazali kravatu a či papuče, ktoré máte na nohách nie sú domácej pani.

Po kúpačke, tak povediac v domácom prostredí prišli na radu dievčatká, dievčatá a ženy v našom činžiaku na Hviezdoslavke. Dve Anny, jedna Marta, jedna Irena, jedna Janka, jedna Alenka, jedna Marika, jedna Emília, jedna Klára, jedna Eva, dve Dariny, tri Eleny, dve Alice, jedna Kvetka, jedna Magda, jedna Táňa, jedna Mária, jedna Valéria, jedna Zlatica, dve Kamily a jedna Hermína. A tak si viete predstaviť, že kým sme sa dostali k tetke Hermíne, exteriér i interiér našej fasády už mal značne narušený vzhľad. Ešte, že to bola jedna zlatá, večne sa usmievajúca pani, čo navyše ponúkala neuveriteľne silný chren, ktorý nás vždy prebral na strastiľnú cestu do ďalších kúpačiek.

Obchádzky po priateľkách, známych a často i neznámych končili niekedy okolo obeda, lebo čas po druhej bol už potom vyhradený na prechádzky do prírody, kde

sa ťažké pachy sladkých voňaviek vymenili za ľahké parfémové rozkvitnutých lúč a svieži jarný vzduch bol balzamom na unavené telo a priotrávený mozog. Oblúbenými destináciami bol Smeziánsky les, alebo Tomašovský výhľad, kde sa akcia „Veľkonočná kúpačka“ vyhodnotila z hľadiska finančného i spoločenského a spočítali sa všetky straty. Hneď na druhý deň sa išlo do školy, dievčatá nám vrátili vodu, čo sme do nich investovali, na bláznivých aprílových uliciach sa premávali červené cisterny polievacích áut a všetci sme sa pomaly pripravovali na príchod pravdepodobne najkrajšieho mesiaca v roku. Lebo máj bol už, tak povediac za oknami a dverami činžiakov, kde ešte ani poriadne nevyprchala vôňa tých neuveriteľne schizofrenických veľkonočných sviatkov, ktorých pôvodný obsah sa z roka na rok viac vytráca, ako výkrik tesárovho syna na drevenom kríži z diaľav dvetisíc ročnej priepasti času.

Michal Buza starší

NOVOVEŠŤANKA JE NEVESTOU ROKA 2014!

VĎAKA VÝHRE VEZME SVOJICH RODIČOV PO PRVÝ KRÁT K MORU

Dvadsaťsedem ročná Monika Miklas Melegová sa vydala 30. augusta 2014 za svojho manžela Matúša. Hneď po krásnej svadbe sa prihlásila do súťaže Nevesta roka.

„Úplnou náhodou som tú súťaž našla na internete. Myslela som si, že ide o foto súťaž, kde sa bude hlasovať za fotky. Poslala som pár fotiek z našej svadby. Vôbec som nečakala, že ma pozvú na finále do Bratislavy, vystúpim na predváždzanie mólo a nakoniec ešte aj vyhrám,“ rozprávala nám užasnutá Monika.

Monika si súťaž užívala a po celý čas ju brala ako zábavu. „Keď vyhlásili moje súťažné číslo 5 a potom moje meno, v tom strese som zabudla, aké číslo mám ja, tak som zaváha-

la. V hľadisku ma podporovali rodičia, sestra, svokor a manžel. Keď počuli moje meno, tak vykrikli a tleskali. Až vtedy som si uvedomila, že som to naozaj vyhrala. Bol to úžasný pocit,“ vyznala sa. Monika si myslí, že titul Nevesta roka 2014 jej patrí aj vďaka jej rodine. „Moja sestra Lenka mi veľmi pomáhala pri prezliekaní šiat. Sama by som to nezvládla. Veľmi sa mi triasli ruky. Keby v hľadisku neboli naši, nemala by som sa na koho usmievať,“ povedala.

Po Monikinom triumfe sa naj-

bližší vytešovali. „Môj manžel prehlásil, že je rád, že ma taký dobrý vkus a oženil sa za Nevestu roka. Môjmu svokrovi sa zase zapáčila moja korunka. Povedal mi, že on chce ísť na súťaž Svokor roka. Určite by ju vyhral,“ zavtipkovala mladá pani.

Monika sa počas súťaže opäť obliekla do svadobných šiat, spoznala množstvo ľudí a potešila ju aj výhra. „Konečne mám možnosť zobrať svojich rodičov k moru. Už dlho som to chcela urobiť, pretože moji rodičia ešte nikdy neboli pri mori. Teraz je na to ideálna príležitosť. Veľmi si to zaslúžia.“

Aj keď Monika už sedem rokov pracuje v Anglicku, Spišskú Novú Ves vníma ako svoj domov. „Je to krásne mesto. Chodila som tu na základu a na strednú školu. Milujem prírodu naokolo, Slovenský raj, či námestie v Spišskej. Neskôr sme sa zo Spišskej presťahovali do Matejoviec nad Hornádcom. Avšak, do Spišskej a Matejoviec sa vždy rada vraciam.“

Monika holduje tradičnej slovenskej kuchyni. Postavu má úžasnú a ako sama tvrdí, nikdy žiadne diéty držať nemusela. „Zdedila som dobré gény,“ uviedla. Kvôli rozhovorom po súťaži má rada Petra Sagana a jej obľúbený herec je Gerard Butler, ktorý hral vo filme P.S. I love you.

Monikinou najväčšou výhrou je však jej manžel Matúš. Svoju celoživotnú voľbu vydať sa zaň nikdy neofutovala. „Môj manžel Matúš je úžasný človek. Vždy mi vo všetkom pomáha, vždy ma prekvapí nejakou drobnosťou. Každá žena by mala mať po boku takého muža, akého mám ja. Som s ním veľmi šťastná. Dúfam, že raz budeme mať malú rodinku, domček a psa.“

A zdá sa, že Spišiačky sú naozaj krásne, šarmantné dámy. V súťaži Nevesta roka totiž bodovala aj ďalšia Spišiačka. Nevesta Mirka Mlynarič obsadila krásne tretie miesto.

-sim-

HASIČSKÁ SÚŤAŽ ZAVIALA NOVOVEŠŤANKU DO MESTEČKA SUŠICE

Jej dcéra hrala na MS v hokeji, dala 1. gól

Novovešťanka Jana Bucifalová (za slobodna Pavlanská) sa ešte ako gymnazistka ocitla vďaka hasičskej súťaži v českom mestečku Sušice. A to nakoniec výrazne zasiahlo do jej života. „Všetko sa to začalo v prvom ročníku gymnázia v Spišskej. Náš triedny učiteľ, Ondrej Špes, ktorý bohužiaľ už nie je medzi nami, môže za celý môj osud. Povinne sme sa museli zúčastniť hasičskej súťaže. Tým spustil moju vášeň k hasičine,“ spomína s úsmevom. Janka totiž začala po gymnáziu študovať na Vysokej škole banskej v Ostrave - odbor technika požiarnej ochrany a bezpečnosti priemyslu. V Ostrave sa na vysokej škole zoznámila so svojim budúcim manželom. Jankin manžel pochádza, osudom alebo zhodou okolností, z mestečka Sušice. „Je to brána Šumavy. Krásne malé mesto a okolo nádherná príroda. Je to veľmi podobné, ako Spišská Nová Ves verzus Slovenský raj. Sušice sú taká moja Spišská Nová Ves v Če-

chách. Sice tu nie je Spišský hrad, Suchá Belá, Tomašovský výhľad, Prielom Hornádu, chata na Čingove, či kopec na Ferčekovciach, ale je to veľmi podobné. Keďže sa mi to zapáčilo, založili sme si tu rodinu.“ Janka má blízko na lyže, na bicykel, na in-line korčule, lezecké aktivity, krytý bazén, či zimný štadión. Ako nám prezradila, v lete si s chuťou užíva opaľovanie pri rieke Otava.

Sušice sú od Spišskej vzdialené 700 km. Príliš ďaleko od svojich najbližších. Preto to Janka s malým dieťaťom nemala vôbec jednoduché. „Bola som v novom meste sama a s malým deckom na krku. Manžel musel po vysokej nastúpiť na povinnú vojenskú službu. No a rodičia 700 km ďaleko. Našťastie mám skvelých svokrovcov. Pomáhali mi, ako len vládali. A aj keď to bolo ďaleko, moji rodičia nás tiež často navštevovali,“ prezradila.

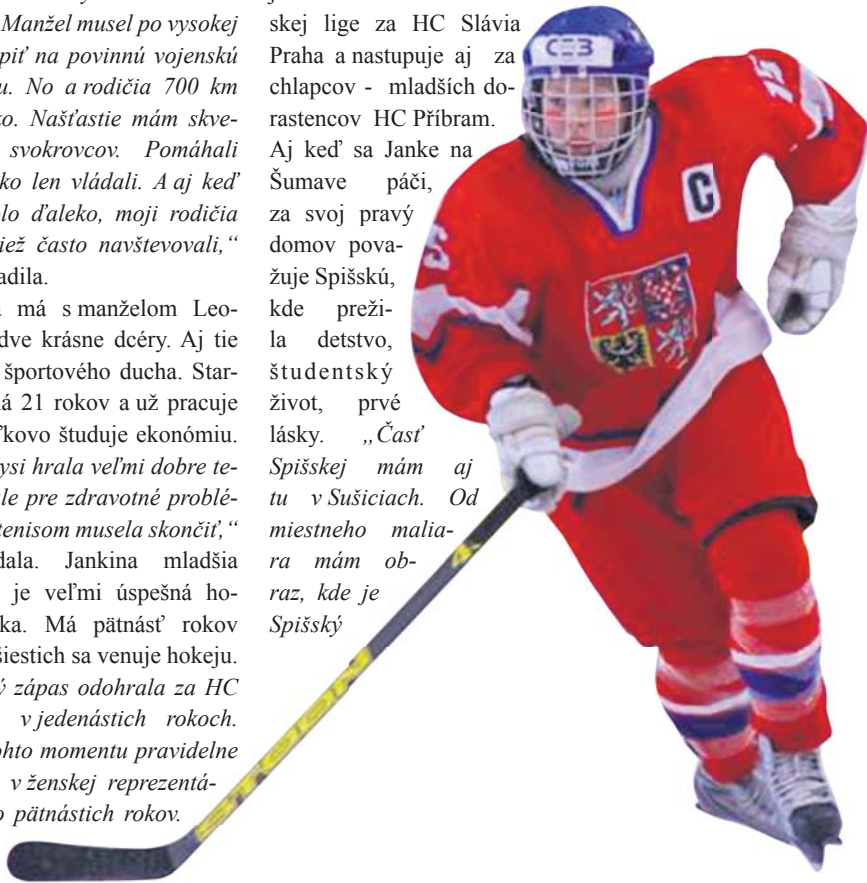
Janka má s manželom Leošom dve krásne dcéry. Aj tie majú športového ducha. Staršia má 21 rokov a už pracuje a diaľkovo študuje ekonómiu. „Kedysi hrala veľmi dobre tenis, ale pre zdravotné problémy s tenisom musela skončiť,“ povedala. Jankina mladšia dcéra je veľmi úspešná hokejistka. Má pätnásť rokov a od šiestich sa venuje hokeju. „Prvý zápas odohrala za HC Plzeň v jedenástich rokoch. Od tohto momentu pravidelne hrala v ženskej reprezentácii do pätnástich rokov.

V januári 2015 už hrala na Majstrovstvách sveta žien do osemnástich rokov v americkom Buffale, kde dávala svoj 1. reprezentačný gól v tejto kategórii. Hneď na to jej prišla pozvánka na turnaj vo Švajčiarsku. Tam už hrala za reprezentáciu žien „A“ tímu, teda senioriek, kde ako najmladšia zaznamenala úspech a k víťazstvu na turnaji prispela dvoma asistenciami. Absolvovala aj 2 zápasy proti univerzitnému tímu z USA-Washington Pride U19. Tu dala naša Veronika 1 gól a 1 asistenciu, opäť ako najmladšia účastníčka,“ pochválila sa hrdá mamina. Šikovná hokejistka hrá momentálne v ženskej lige za HC Slávia Praha a nastupuje aj za chlapcov - mladších dorastencov HC Příbram.

Aj keď sa Janke na Šumave páči, za svoj pravý domov považuje Spišskú, kde prežila detstvo, študentský život, prvé lásky. „Časť Spišskej mám aj tu v Sušiciach. Od miestneho maliara mám obraz, kde je Spišský

hrad, kostolná veža a uličky Spišskej. Moje deti rozumejú a trochu aj rozprávajú po slovensky. Milujú typické slovenské jedlá. A kus Spiša mám aj v podobe starej obývacej steny, ktorú nám darovali moji rodičia. A rozmýšľam, či som nejakým zázrakom nepriniesla nejaké ženské hokejové gény zo Spišskej do Sušíc. Spišská má výborné hokejové ženské družstvo, možno v tom niečo bude. Naša Veronika si s nimi chcela zatrénovať, no do Spišskej jazdíme vždy na tradičné Spišské trhy. Vtedy práve netrénujú.“ uzavrela náš rozhovor sympatická patriotka Janka.

-sim-

zabudnuté miesta mesta: BANÍCKA ŠKOLA

začiatok vyučovania: školský rok 1950 / 51
otvorenie štúdia odboru geológia: školský rok 1952 / 53
otvorenie štúdia strojárstva: školský rok 1962 / 63
v priebehu pôsobenia školy štúdium v 30 odboroch
presťahovanie do priestorov SOU nábytkárskeho v školskom roku 2007/ 08

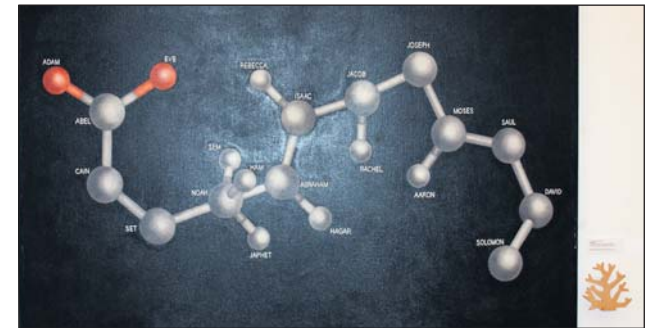
zlúčenie so Strednou odbornou školou v školskom roku 2012/ 13
počas pôsobenia vyprodukovala viac ako 7 000 absolventov
paradox doby: v minulosti miesto vzdelávania, dnes obchody

Michal Buza starší

pozvánka na výstavy

Len niekoľko metrov od seba sídlia na Zimnej ulici dva kultúrno- spoločenské zariadenia: Galéria umelcov Spiša a Spišské osvetové stredisko. A práve v ich výstavných priestoroch môžete počas apríla navštíviť dve pozoruhodné výstavy.

Galéria umelcov Spiša ponúka návštevníkom jedinečnú multifunkčnú výstavu so záhadným i keď vcelku povedomým názvom STROM ŽIVOTA.

Výstava predstavuje našich spolupútnikov na tejto planéte, ktorí vyzerajú na prvý pohľad ako mĺkva a nepohyblivá súčasť prírody, ale kto raz vojde do lesa s úmyslom vidieť, počuť a cítiť, pochopí že stromy naozaj žijú, hýbu sa, poskytujú nám tieň, počas štyroch ročných období sa rodia, plodia i umierajú, ale hlavne sa starajú, aby sme mali čo dýchať. A tak nečudo, že i umelci im vo svojej tvorbe venovali, počas dlhých dejín od kresieb na steny jaskýň až po sprejové výtvary na panelových podchodoch, veľa času i úsilia. A práve tento pohľad ponúka výstava v Galérii umelcov Spiša. Je hodnotná z hľadiska časového, veď zobrazuje kresby od výjavov udivej dvojice Adama a Evy pri strome života až po súčasnú tvorbu kombinácie maľby a fotografie v anonymnom betónovom prostredí našich panelákov. Je hodnotná aj z hľadiska žánrového, lebo prezentuje stromy, ako symbol života, ako krajinársky prvok, ako pôvodných tvorcov životného prostredia, ako drevnú hmotu, ale i ako symbol smrti.

A je to výstava hodnotná i z hľadiska kvantity a kvality, veď sa tu stretli zbierky z 11 popredných galérií Slovenska a vystavuje sa tu viac ako 170 diel autorov, medzi ktorými nechýba Albín Brunovský, Dušan Kállay, Miloš Bazovský, Cyprián Majerník, Orest Dubay, Ladislav Guderna, či Ladislav Mednyánszky.

A ktoré z diel je najkrajšie? O tom môžete rozhodnúť aj vy sami, lebo pod každým obrazom je pripravený malý stromček, na ktorý môžete uviazať, ako prejav svojej priazne malú zelenú stužku nádeje, že stromy budú (hádam) žiť večne, nielen na plátnach obrazov, ale aj všade okolo nás.

Spišské osvetové stredisko už tradične na jar otvára (8. apríla poobede) okresnú výstavu prác najlepších fotografov, amatérov, pod názvom AMFO 2015. Je potrebné povedať, že

remeslo fotografie má, spolu s divadlom, na Spiši bohatú tradíciu a fotografiu z nášho okresu sa počas dlhšej, viac ako 50-ročnej tradície sa úspešne prezentovali so svojimi prácami

i v celoslovenskom meradle. A je potrebné povedať i to, že toto remeslo prešlo pred niekoľkými rokmi obrovskou premenou, čo umožnilo nevídaný technický pokrok a sprístupnilo fotografovanie oveľa širšej skupine ľudí. Pravda okrem jedného. A tým je fotografické videnie. A práve ono rozlišuje toto remeslo od umenia. Výstava fotografií vo vestibule Spišského osvetového strediska ponúka, tak ako po iné roky fotografiu farebnú i čiernobiely, fotografiu ľudí i prírody, fotografiu naaranžovanú i reportážnu, portréty, či detaily, ale aj obrovské celky pohľadov do krajiny. Ako každý rok tvorí osobitnú kapitolu i tematická fotografia, ktorou je tento rok rodina. A keďže odborná porota práve ešte len v týchto dňoch vyberá to, čo vám bude prezentované a ja naozaj netuším, čo to bude, pozývam vás na otvorenie výstavy. A tí, čo to nestihnú, môžu sa, jednoducho, len tak, pri čakaní na autobus zastaviť a prísť pozrieť, ako chutí svet cez objektiv malej čiernej skrinky.

Michal Buza starší

MUŽ, KTORÝ STRIHAL CASTRA

Stretol som ho pred rokom. Po sídlisku Západ prechádzal opatrným krokom starý pán s obedárom v taške. Išiel si vyzdvihnúť obed pre seba a manželku. Má 96 rokov a volá sa Mikuláš Raptoš. Navonok nenápadný dôchodca, akých sú v meste stovky.

Ako sa ukázalo, aj za fasádou jeho staroby sa ukrýva zaujímavý ľudský príbeh. Trúfne si povedať, že zaujímavejší, než mnoho iných. Po skončení školy, kde

sa vyučil za holiča mladý Miki dostal niekoľko ponúk, kde začať svoju kariéru. Jedna z nich, tá najlákavejšia, prišla z Grand hotelu v Tatranskej Lomnici. Netušiac, čo ho čaká, ju holičský elév prijal. Hotel, ktorý mal svojich holičov, mal aj celebrity klientelu. Boli ňou politici. A nie hocijakí, ale esá vtedajšieho režimu. Pán Raptoš najradšej spomína na československého prezidenta Ludvíka Svobodu: „On chodil do Tatier často aj s manželkou. Vždycky po ostrihaní nám nechal v obálkach slušný tringelt a občas k tomu pridal aj fľašu vína. A popritom mal také jemné vlasy, že bol ostrihaný raz-dva.“. Vďačný bol holičom aj

Fidel Castro. Na neho spomína holič na dôchodku špeciálne rád: „On bol vždy v dobrej nálade. Taký temperamentný chlap, ktorý neustále rozprával a smial sa. Mali sme veľkú radosť, keď nám nechal zopár pravých kubánskych cigár.“ Personál hotelu zažil párkrát aj taký šok, že ich politici zobrali aj svoje „žúrky“. Detaily nám holič vo výslužbe neprezradil, ale okomentoval ich slovami: „Vino, ženy, spev.“

Nie všetci prominentní klienti ale zanechali po sebe, okrem bakšišu aj dobré spomienky. Rusi a Nemci sa vraj chovali povýšenecky, dokonca Rusi sa ani strihať nenechávali. Nuž u Chruščova sa ani nie je čomu diviť a Brežnev na to mal asi iné dôvody.

Krátky rozhovor na sídlisku nám padol vhod. Ja som si mohol vypočuť parádne príbehy a pán Mikuláš našiel vďačného poslucháča. Je naozaj dobré vedieť počúvať ľudí. Aj takých, ktorí na prvý pohľad môžu pôsobiť nezaujímavo. -le-

Ešte raz a papagája oškľbem dohola a ty pôjdeš na polievku!!!

R. Jasečko

krížovka

Autor: Albín Medúz

Veľkonočná oblievačka má svoje tradície niekde v staroveku a dodnes sa u niektorých národov považuje za verejný rituál **TAJNIČKA 1** mladých, vydajachtivých dievčat po období zimy a každé dievča naň čakalo ako na skryté **TAJNIČKA 2**, **TAJNIČKA 3**. Prečo sa teda, milé dámy, báť zopár kvapiek studenej vody? Skôr by vás malo **TAJNIČKA 4** voňavkovanie. V stredoveku, keď vo vyšších vrstvách zaviedli tento zvyk, bola hygiena na mizernej úrovni a voňavkovanie často znamenalo, že **TAJNIČKA 5**.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A																				
B																				
C																				
D																				
E																				
F																				
G																				
H																				
I																				
J																				
K																				

Vodorovne: **A:** ničnerobenie - hlavné jedlo dňa - listnatý strom - druh Fatimy - hnevaj, po česky. **B:** on, po nemecky - ľúbim, po taliansky - zvieracia skrýša pod zemou - vlastnila - zosilnený súhlas. **C:** prichytil, ľudovo - **TAJNIČKA 5** - anglický kráľovský rod, aj stará značka automobilov Škoda. **D:** hrča na špagáte - mliečny výrobok - vajce, po nemecky - španielsky člen - latinská predložka - kosák, po česky - druh papagája. **E:** ľud, po česky - otec, domácky - **TAJNIČKA 2** - jestvoval - vak na ryby. **F:** nech, po česky - bulváre - Európska bezpečnosť, skr. - cez, po maďarsky - latinská predložka „od“ - rímsky prefekt súdiaci Ježiša Krista - Lekárska komora, skr. **G:** vylučovala semená - nahé modely, alebo obrazy - hojdala. **H:** malá Alena - pomôcka pre odstraňovanie porúch zraku - obloženie. **I:** peňažná sústava - ako, po nemecky - **TAJNIČKA 1** - ruská rybacia polievka - anglická dĺžková miera. **J:** osobné zámeno - priestor na chov dom. zvierat - kráčalo - riadok, po nemecky - Ivana, domácky. **K:** naparujú - odvážne - mesto na Považí - odčerpá saním. **Zvisle:** **1:** nepočul, básnický - stupeň fotocitlivosti - handrová metla. **2:** **TAJNIČKA 4** - ženské meno. **3:** ruský súhlas - porozmýšľa - ponáraj. **4:** mákká hudobná stupnica - ženské meno - citoslovce smiechu. **5:** olej, po anglicky - buvinkala. **6:** veľké bodky - oslovenie otca - Alica, po anglicky. **7:** N, foneticky - nerv, po maďarsky - meno herca Romančíka - týmto smerom. **8:** príbytok - slučka, po anglicky - akým spôsobom - česká predložka. **9:** zábavy - časť bytu - vyučoval. **10:** rádium, ch. zn. - pokosené trávy - ošúchaná fráza. **11:** amerícium, ch. zn. - opak ostria sekery, obuch - tlačili. **12:** nočný podnik - juhoamerické veľhory - koralový ostrov. **13:** starý, po anglicky - nesúhlas - kryhy - predložka. **14:** mňa - medzinárodná normovacia spoločnosť - anglický spisovateľ (Alan Edgar) - zošitie. **15:** príslušník kmeňa Avarov - udieral - vyvaľujú oči. **16:** pera, básnický - pobozkalo, po česky. **17:** nadul - **TAJNIČKA 3** - Eduard, domácky. **18:** solmizačná slabika - obdržal - A, zvýšené o poltón. **19:** zoral dookola - štádium hmyzu. **20:** provizórna stavba - kúdol, básnický - daroval. **Pomôcky:** AIS, ALS, AMIO ÁRV, ASA, ÁT, EYE, ILE, ISA, POE, SRP, ŠČI, TUDOR, ZEILE

recepty do starej macere LAJOŠOVE PALAČINKI

Jak scel raz Lajoš, čo robí strelmajstra v Stredze nad Bodrogom, viužic veľkonočne švjatki a do-bic dajaki ščit v našich veľhoroch, ta še rozhodol pre Hrebjenok a to mušel, ľudze božske, v jed-nej republike prekonac kedz kus ta tičic dvesto metre. To je, jak kebi višol do dajakeho bitu na štiristim poschoďju. Ta že kedz prišol ku nam do Tatroch a už na spodnej zastafke lanofki fučal jak papinof harenc a nohi še mu podlamovali, definitivně šedol a hvari: „Ištenem, ta to néje moj parketovník.“ Vešli zme do reštavracije a žebi dostal do svojej stokilovej vahi cuker, objednal som mu z dzeckeho menu palačinki, pre istotu dupľu, žebi z nim od hladu ňedziglo o žem.

Z čeho to robili?

vajca, soľ, hladka muka, mľeko, oľej, praškovi cuker a marhuľovi ľekvar, maslo, cebuľa, kurace šerca, kečup, bjeli peper a paradajki

Jak to robili?

Na fajne palačinki treba ľem dva veci: dobre cesto a panvicu, dze ňeľepi spodek. Ja som kediškaj kupoval palačinkove cesto od dochtora Oetkera a teraz mam možnosc, ta mu pošilam „otvoreni list“, jak hvarja zamilovane špišački- libesbrif. V navodze še dočítace, že stači priľac vodi, ňehac odstac a možece pjesc. Pan dochtor, ňepravda. Keľo som ja zničil cesta a jake hřešňa som pri tim použil, ani ňescice znac. Vi bi sce už davno mušeli zavrec firmu a ja še pre vas určice ňeskorši dostaňem do ňeba. Kim tam ňepridace vajco, ta budze ľepic jak herkules. Aľe na druhej straňe še mi dobre stalo, bo som še naučil robic cesto vlastne a tu je navod: vajca vimješace s kušičko soľu a muku, pridace mľeko a zrobice rjedke, bars rjedke cesto. ňehace pol hodzini odstac a možece pjesc. Tak to zrobili aj v reštavrácii „Lanovka“, kuhar dal na tefalku oľej a z obidvoch stranoch opjekol do švetlohñeda,. Vicahol, uložil na servitku, žebi nacahla zvišni oľej z palačinki, potrel z marhuľovim ľekvarom, skrucil do roladički a posipal z praškovim cukrom. Kebi še dalo ešči pisac a zainteresovane by to aj čitali, ta druhi otvoreni list bi bul na temu: „Co na tim kuharskim zazraku v reštavracijoch tak veľo stoji?“ Kedz Lajoš dojedol a na lica še mu vracila červena farba, dal aj on jeden recept na take palačinki, co robja u ňich, dole na juhu v Stredze nad Bodrogom, vždi na veľkonočni pondzelek. Cesto je rovnake, ľem vecej slane a namesto ľekvaru še dovnutra nadžabe taka čipoš mesova omačka: cebuľu nakrajaju na drobno, rozpušča maslo, oprážja a na to daju dunstovac šerca z kurčeca, co ešči predtim narezali na bars maľučke falatki. Podľeju z keču-pom, popeprja z bjelim peprom a dosolja. Zmes nadžabu na palačinki, skrucja a šturja do ceplej ruri. Kedz su šicke pri stole, vicahnu, položja na taňer a na každu palačinkovu rurečku daju na-verch tri, štiri cenke koľeska paradajki. No a ku koncu ešči pridam aj ja jednu dobrou radu. Jak vam zviši palačinkove cesto, ňeviľevajce, kus ho prisolce, opečce palačinki, stočce, nakrajajce ich na rezanki a šturce do mrazňički. Možece dakedi podavac do hovedzej poľefki namesto cestovinoch. Ja bars rad kukam na kuharskich džemistoch, co režu cebuľu, jak kebi im dafto meral čas, krucja nad hlavu cesto, jak taňečnicu z Lučnice, abo virucja palačinku, tota še dva krat prekruci a dopad-ňe nazad na ten isti pekačik. Je to parada, aľe ňeskušajce doma. Ľepši je, kedz ňeodrežece z paľca, kedz še vam cesto ňenaľepi na hlavu a palačinki ňebudzece zoškrabovac z plafona.

Bo jak hvari klasik:

KUHARKA BEZ ŠURCU A KUHAR BEZ PAĽCA

JAK KRAVA BEZ MĽEKA A ŠVIŇA BEZ ŠMALCA

Michal Buza starší

predstavujeme „mladé športové talenty spiša“ HORVÁTHOVÁ OBDIVUJE VONNOVÚ A RAZ CHCE JAZDIŤ „SVEŤÁK“

Naša metropola je obklopená vencom hôr, v ktorých sa nachádzajú rokmi overené lyžiarske strediská. Ved' kto by nepoznal mlynčanský Gugel, Biele Vody, Levočskú a Poráčsku dolinu, Mráznicu na Hnilčíku, Plejsy, Brodok, či „zabudnutý“ Rittenberg?

Len cez tvrdý dril vedie cesta na vrchol, lyžovanie absolútnou prioritou

A práve na kopci za miestnou časťou Ferčkovce, ktorý by si za svoj „rozvoj“ zaslúžil samostatný článok, vrezávala do snehu svoje prvé oblúky spišskonovoveská lyžiarska nádej, momentálne reprezentantka SR v zjazdovom lyžovaní, Tatiana Horváthová. Jej otec, ktorý jej dodnes robí trénera, manažera, servismana v jednej osobe „vytrepal“ na svah malú Táničku,

keď mala tri roky a lyžiarska story sa mohla začať. Táňa si začala s lyžami tykať veľmi rýchlo a úspechy na seba nenechali dlho čakať. Už ako staršia žiačka brala striebro a bronz v obrovskom slalome na Majstrovstvách Slovenska v Malinôm Brde, bronz si vybojovala už medzi juniormi na medzinárodných FIS pretekoch vo Vyšnej Boci a čerešníčkou na torte bude jej účasť na Európskom olympijskom festivale juniorov (EYOF) 2015. Mladá Horváthová „točí“ všetky

lyžiarske disciplíny, no najviac jej učaroval slalom a obrovský slalom, v ktorom dosahuje zatiaľ najväčšie úspechy. Zaspáť na vavrínoch sa rozhodne nechystá. „Mojím tajným snom je raz spustiť sa na svah a bojovať o body vo Svetovom pohári. Viem, že cesta naň je a bude ešte veľmi dlhá, no to, že som sa dala na tento šport, určite neľutujem. Samozrejme sú chvíle, keď som smutná, že nemôžem tráviť čas s kamarátmi, no sama som si vybrala túto cestu a som s tým vyrovnaná. Lyžovanie je pre mňa prioritou a verím, že na svahoch dosiahnem ešte čosi špeciálne,“ odkrýva svoje plány a sny onedlho 18-násťročná lyžiarka. Táňa si je vedomá, že len cez tvrdý lyžiarsky dril vedie cesta k úspechu a ak sa chce porovnávať medzi brámkami s tými najlepšimi, musí poctivo trénovať. „Ak je v zime sneh, tak som na svahu každý deň, posilňovňa, bicykel sú na každodennom programe.

V lete sa venujem iným športom, aspoň raz do mesiaca však chodíme na ľadovce do Rakúska či Talianska.“ Mladej spišskonovoveskej lyžiarky, ktorá v tom mále voľného času rada len tak ležoší, či trávi čas so svojimi kamarátmi, učaroval štýl Sloviniky Mazeovej a americkej fenomenky Lindsey Vonnovej. Táňa si v roku 2003 zlomila nohu, no dostala sa z toho a dnes už odkazuje svojim prípadným nasledovníkom. „Venujte sa tomuto krásnemu športu čo najdlhšie a uvidíte, že to stojí za to,“ dodáva sympatická študentka spišskonovoveského gymnázia.

Tréner vidí v dcére potenciál, hlavný problém je tradične v systéme financovania

Lyžovanie však nie je len o nádherných pocitoch, keď sa rúťte dolu svahom s vetrom vo vlasoch a úchvatnou horskou panorámou „na dlani“. Vleký,

výstroj, sústredenia na „našich“ kopcoch, či alpských ľadovcov niečo stoja a niekto to musí „zacvakať“. Svoje o tom vie aj Tánin otec a tréner v jednej osobe Štefan Horváth. „Financovanie je určite tým najzložitejším na tomto športe. Táňa je veľmi citlivá na samostatnosť, má aj rezervy, na odstránení ktorých však intenzívne pracujeme. Zlepšenie musí nastať v silovej výbušnosti a rýchlosti. Ale bez peňazí to jednoducho nepôjde. Od štátu, či zväzu sme nedostali ani cent, celé to pláta-

me z rodinného rozpočtu, niečo máme od lokálnych sponzorov, ktorým týmto ďakujem a verím, že sa pridajú aj ďalší. Rozpočet na sezónu je zhruba 30 000 Eur a musíme sa riadne obracať, aby sme ho naplnili. Veríme však, že to celé má nejaký zmysel, i keď ma veľmi mrzí systém financovania nielen lyžovania, ale i celého športu na Slovensku,“ konštatuje Tánin otec a hlavný tréner spišskonovoveského lyžiarskeho klubu SKI DEVILS, Štefan Horváth.

Oliver Buza

ČREPINKY ZO SPIŠSKONOVESKÝCH ARÉN

Marec – poberaj sa starec, znie staré slovenské príslovie. Nie nebojte, do hrobu nikoho neposielame, no do „večných lovíšť“ sa pomaly poberá halová sezóna 2014/15, ktorá Spišiakom vyšla celkom dobre. Zmapujme si teda mesiac knihy v športovom šate.

Basketbal

Ako prvú otvárame basketbalovú kapitolu. Basketbalisti BK 04 AC LB Spišská Nová Ves už postupom do play – off splnili svoj základný cieľ. Vo vyradovačke narazili na víťaza základnej časti Prievdzu a každý rozumne uvažujúci fanúšik uzná, že cez baníkov sa ďalej dostať jednoducho nedalo. Spišiáci však odohrali poctivé štvrtfinále a hoci sériu prehrali 0:3, hlavne v domácom prostredí dokázali potrápiť favorita, ktorý má káder na inom výkonnostnom leveli. Už v minulom čísle sme vám sľúbili hlbšiu analýzu sezóny, prednosť však logicky dostal mužský hokej, tak sa basketbalistom na zúbky bližšie pozrieme v nasledujúcom vydaní. Basketbaloví priaznivci však bez basketbalu v apríli neostanú. Naše dievčatá sa po heroických výkonoch prebili cez Šamorín až do semifinále. Basketbalistky z juhu Slovenska zdolali v sérii 2–1 a mali tú česť vyzvať v semifinále mnohonásobného majstra Slovenska, pravidelného účastníka Euroligy Good Angels Košice. Ten bol nad ich sily, a tak sa Spišiačky pokúsia zopakovať svoju premiérovú ex-

traligovú sezónu, ktorú ovenčilo ziskom bronzových medailí. Ich súperom bude Ružomberok a baby určite budú potrebovať každý váš hlas. Takže hor sa do haly, basketbal v apríli sľubuje poriadny športový zážitok!

Volejbal

Spod vysokého sita máme len dobré a ešte lepšie správy. Volejbalistky VK Sp. Nová Ves premiérovú postúpili do semifinále extraligy. Vo štvrtfinále si bez problémov poradili s Kežmarkom a vyradili ho 2–0 na zápasy. Oveľa náročnejšia fuška ich čakala v semifinále, kde na Spišiačky číhala nebezpečná UKF Nitra. Naše baby zohrali s vysokoškolskými dramatické zápasy a vy pri čítaní týchto riadkov už viete, či postúpili do svojho historicky prvého finále. Stav série v čase uzávierky bol 2:1 v prospech Novovešťaniek. V semifinále je tiež VK Chemes Spišská Nová Ves. Chlapi v náročnej a dramatickej sérii napokon pokorili Myjavu najtesnejším rozdielom a najvyrovnanejšiu sériu štvrtfinále vyhrali 3–2. O postup do finále si to rozdajú s Prešovom, ktorému Spišiáci majú čo vracať zo Slovenského pohára.

„Košári“ ich z pohára „vyliali“ práve v semifinále. Dúfame, že pomsta bude sladká.

Hokej

Hokejovom boome, ktorý spobili naši hokejisti sa venujeme osobitne v tomto čísle v hlavnom športovom článku. No na titul však siahali ich nežnejšie polovičky. Spišiačky „tradične“ postúpili do finále, kde ich netradične nečakal Poprad, ale veľké prekvapenie semifinále a premožiteľ „policajtický“ Petržalka. Tá sa na finále vyzbrojila dokonale a posilnila sa o exreprezentantky, no Osy túžili opäť vrátiť titul na Spiš. Nezvládli však prvé dva domáce zápasy, ktoré zhodne prehrali po pred-

žení a to bola rana, z ktorej sa už nespamätali. „Tie dve domáce prehry boli mimoriadne kruté. V oboch zápasoch sme Petržalku prestrieliť, no bolo nám to málo platné, hokej sa hrá na góly a tie dával náš súper. Bori-li sme sa s úzkym kádrom, celé finále sme odohrali prakticky na dve pätky, navyše sa nám zranila naša najproduktívnejšia hráčka Jurčová, Plencnerová si pred finále zlomila ruku, ja som bola na injekciách a aj ostatné baby mali šrámy,“ skonštatovala po dvoch domácich prehrách Lenka Sroková. Spišiačky tak cestovali do Bratislavy s nožom na krku a sériu už zvrátiť nedokázali. Prehrali ju 0–3 a z titulu sa premiérovú tešila Petržalka. Navyše jedna z najlepších hokejistiek Slovenska, dlhoročná spišskonovoveská opora Lenka Sroková, ohlásila po finále koniec svojej úspešnej kariéry. „Je mi veľmi ľúto, že sa mi nepodarilo „zlatú rozlúčku“, ale taký je šport, vyhrať môže len jeden. Nehce sa mi veriť, že už je koniec, no treba sa v živote posunúť ďalej. Chcela by som sa poďakovať všetkým trénerom, ktorí ma kedy viedli, či už pri ženách, alebo chalanoch, všetkým spoluhráčom, fanúši-

kom. Budú mi veľmi chýbať,“ dodáva najagresívnejšie žihadlo hokejových Œs. Lenke budeme v osobnom živote držať palce a ďakujeme jej za krásne športové zážitky, ktoré nám svojim hokejovým talentom prinášala.

Floorbal

Aj zo športu s deravou loptičkou máme pozitívne správy. Spišiačky sa dokázali dostať až do semifinále ženskej extraligy, kde však nestačili na úradujúceho majstra z Tvrdošína, s ktorým prehrali 0:3 na zápasy. Novovešťanky však počas celej sezóny ukázali, že floorbal hrať vedie a aj semifinálové boje s Tvrdošínom boli pre nich veľkou skúsenosťou. „Snažili sme sa držať krok, čo sa nám darilo len počas prvej tretiny. Nedokázali sme však trafiť súperovu bránu. Nasledovala už obohrtá platňa a počas druhej tretiny s Tvrdošínom sa rozhodol zápas v náš neprospech. Súper bol v celej sérii jednoznačne lepším družstvom. Káder je zohratejší a má viac skúsenejších hráčov. Naš tím disponuje jednou päťkou vekom dorasteniek, ktoré ešte len dozrievajú, no máme na čom do budúcnosti stavať,“ skonštatoval po poslednom zápase

tréner Spišskej Novej Vsi Jozef Grega. Spišiačky tak v lige obsadili konečné štvrté miesto, s čím sú na Spiši kompetentní určite spokojní.

Šach

A aj záverečná kapitola nášho listovania športovou marcovou mozaikou má pozitívny „feeling“. Šachisti MŠK Spišská Nová Ves prekvapujúco obsadili v 2. lige skupiny D druhé miesto a o rok si možno zahrajú druhú najvyššiu celoštátnu ligu – 1. ligu Východ. Vysvetľuje hráč MŠK SNV Rudolf Zrost. „Podľa mňa na 75% v budúcom roku sa na našich šachovniciach bude hrať 1. liga. Právo štartu si síce vybojoval BSK Bardejov B, no ten má v 1. lige svoj „A“ – tím, čím sa im budú prekrývať súpisky. Navyše bardejovské „B“ – čo je mládežníckym tímom, ktorému oveľa viac vyhovuje z viacerých hľadísk 2. liga. Rozhodnutie je však v každom prípade na Bardejove, ortieľ vynesú niekedy v auguste. Ja však verím, že už v budúcom roku sa po našich šachovniciach budú pohybovať prvoligoví králi, veže, strelci či pešiáci,“ optimisticky dodáva Zrost.

Oliver Buza

Hokejisti do extraligy nepostúpili, no sezóna im vyšla na jednotku

Spišskonovoveskí ľadári pomaly topia ľad a štatistickí už vpisujú hokejovú sezónu 2014/2015 do kroník. A o tom, že pri tíme HK Spišská Nová Ves bude „svietiť“ slovíčko úspešná, netreba vôbec polemizovať.

Základné ciele splnené, Gurčíka teší návrat dôvery

Už horúca jar roku 2014 naznačovala, že veci v spišskonovoveskom hokeji sa po rokoch stagnácie začínajú hýbať tým pravým smerom. Spišiáci si poutierali vo vedení, prezidentom sa stal dovtedajší „šéf“ úspešných hokejových Žs Miroslav Gavalier, vykrooval sa nový výkonný výbor, kde si svoje miesto zastala spišská hokejová legenda – Ľubomír Vaic. Hokejista ošľahaný aj slávnou NHL sa stal zároveň kapitánom tímu, do ktorého sa utešene začali vracaa spišskonovoveskí odchovanci. Cieľ bol jasný. Po základnej časti chceli Novovešťania figurovať na štvrtom mieste, v play – off túžili ísť čo najďalej, o extralige si v tom čase hovorili potichu asi len pavúky v nevymietnutých rohoch hokejových šatní. „Sezóna 2014/15 bola z mnohých hľadísk iná ako tie predošlé. Konečne sa to podobalo na sezónu so všetkým, čo má mať. Začalo to organizovanou letnou prípravou a v podstate všetko organizačne klapalo až do samotného záveru,“ konštatuje opora zadných radov Spišiakov, asistent kapitána, najproduktívnejší a vo všetkých štatistikách dominujúci obranca 1. ligy Pavol Gurčík. Ten so

svojimi hokejovými kumpánmi začali ligu trochu rozpačito. Chvíľu trvalo, kým spišská chémia začala fungovať, navyše liga sa veľmi vyrovnala. K suverénovi minulých rokov Bardejovu sa pridala Detva, Michalovce, Prešov či Liptovský Mikuláš a nás teší, že muziku postupne začali tvrdiť aj naši hokejisti. A kapela sa zohrala výborne. Spišiáci vyhrali základnú časť, následne vo štvrtfinále vyhodili zo sedla prešovských „koňarov“, v semifinále si pochutili na bryndzových haluškách od Liptákov. Našich hokejistov zastavili až vo finále detvianske medvede. „Ťažko sa niečo v živote podarí na 100%. Najprv sme chceli dať dokopy káder, čo sa nám podarilo. S ním sme chceli hrať čo najlepšie a myslím si, že aj túto víziu sme naplnili. Veľmi dôležitým cieľom však bolo vrátiť diváka opäť na štadión. To sa nám dosť dlho nedarilo, predsa len, ich dôvera dostávala za posledné roky tvrdé rany, no návštevnosť predsa len naberala stúpajúcu krivku a v play – off dosiahla parádne rozmery. S prevažne odchovancami sme postúpili napokon do finále, ktoré síce nebolo podľa našich predstáv, ale taký je šport, vyhrať môže len jeden. V tom nešťastnom vyvrcholení ligy (Sp.Nová ves pre-

hrala s Detvou na zápasy 1 : 4, pozn. autora) rozhodla momentálna forma a disciplína. Neplnili sme trénerove pokyny, Detva hrala trpezlivo, využívala šance a dávala góly, keď to bolo potrebné. Nám sa v tomto smere prestalo dariť, niekedy som mal pocit, že by sme netrafili ani z loďky do vody... Vtedy neostáva nič iné, len mazať, skúšať to ďalej a vyčistiť si „gebule“. To sa nám bohužiaľ nepodarilo, prehrali sme si finále v hlavách,“ dodáva Gurčík.

Reštart sa vydaril, čo nás čaká v ďalšej sezóne?

Spišiáci tak nenaplnili svoj extraligový sen, no hokejistom sa podarilo čosi veľmi dôležité. Do fanúšikovských hokejových sŕdc sa vrátila dôvera a hrdosť, trojtisícové play – off návštevy sú toho najlepším dôkazom. Štadiónom sa prelievali mexické vlny, hromové „Nová Ves“ opäť strážilo a ohromovalo hostujúcich korčuľiarov. Na Spiš sa skrátka opäť vrátil hokej vo svojej najkrajšej podobe. „Reštart, či nový začiatok? Skrýva to v sebe rôzne aspekty. Nie je to len A – tím, aj keď ten je určite najviac na očiach. Reštart je potrebný na všetkých frontoch, my ako hráči môžeme pomôcť najviac tak, že budeme hrať najlepšie ako vieme, aby ľudia boli šťastní a hokej ich tiež bavil. Verím, že ďalšie veci, ktoré k novému začiatku patria sa budú naplňať a dariť, pretože niekto musí prísť po nás, potrebujeme vychovávať nové talenty, začať od najmenších a posúvať sa po krôčikoch ďalej. Aj vedenie potrebuje posúvať tú pomyselnú latku stále

vyššie. Nemôžeme všetci iba čakať, že niekto nás sám od seba podporí, či len tak donesie financie, musíme všetci spoločne pracovať a až potom sa dostavia výsledky,“ rozumne argumentuje nekompromisný obranca nášho HK. Spišskonovoveský hokej tak dopísal ďalšiu kapitolu. To, akú napíše v tej ďalšej, je veľmi otázn. Všetci však dúfame, že sa stane bestsellerom s extraligovým rozuzlením. Kompetentní proklamujú záujem pokračovať v nastúpenom trende, tak sa teda tešme na to, čo nám naši hokejisti pripraví v budúcom ročníku. Bude pri tom aj náš sprievodca sezónou 2014/15 Pavol Gurčík, ktorého skúsenosti budú Spišiáci určite potrebovať ako soľ? „Cieľ je stále iba jeden, hrať čo najlepšie, aby som výkonmi pomohol tímu a klubu. Jedine tak môže človek „predať“ aj sám seba. Veľmi rád by som si splnil sen a postúpil s tímom Sp. Novej Vsi do extraligy. Uvidíme, či sa s vedením dohodneme, z mojej strany vôľa a ochota určite je.“

Oliver Buza

Byty na predaj

POSLEDNÁ ŠANCA!

**Už len jeden voľný 3-izbový byt,
pri rýchlom jednaní možná zľava**

www.panoramacity-sro.sk

Chrapčiakova 688/29, 052 01 Sp. Nová Ves, Tel.: 053/417 32 31, 417 32 32, e-mail: panoramacity-sro@panoramacity-sro.sk

II. vlna výstavby garáží,

Sadová ul., Spišská Nová Ves

- ohradený a monitorovaný areál
- automatická brána na diaľkové ovládanie
- prídte si zarezervovať svoju garáž

Cena garáže

8 990 €
vrátane DPH

www.panoramacity-sro.sk

Chrapčiakova 688/29, 052 01 Sp. Nová Ves, Tel.: 053/417 32 31, 417 32 32, e-mail: panoramacity-sro@panoramacity-sro.sk